

Prijsindexcijfers per kwartaal voor diensten van accountants, boekhoudbureaus, belasting- consulenten en administratiekantoren

Esther Dijkstra en Judith van der Wenden

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2005.
Bronvermelding is verplicht. Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2003–2004	= 2003 tot en met 2004
2003/2004	= het gemiddelde over de jaren 2003 tot en met 2004
2003/'04	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2003 en eindigend in 2004
2001/'02–2003/'04	= boekjaar enz., 2001/'02 tot en met 2003/'04

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

1. Inleiding

Het meten van prijzen van geleverde diensten is moeilijk. Dat geldt ook bij accountants, boekhoudbureaus, belastingconsulenten en administratiekantoren. Er zijn diverse manieren waarop prijzen kunnen worden gemeten ten behoeve van prijsindexstatistieken. Voor de accountants, boekhoudbureaus, belastingconsulenten en administratiekantoren is gekozen om de prijzen te meten door middel van gerealiseerde uurtarieven.

Voor de methode van het gerealiseerde uurtarief worden de bedrijven na afloop van een periode verzocht te berekenen hoeveel uren voor de klant zijn gewerkt en hoe groot de opbrengst is uit die uren. Het quotiënt hiervan is het gerealiseerde uurtarief. Het gerealiseerd uurtarief wordt beschouwd als de prijs die accountants, boekhoudbureaus, belastingconsulenten en administratiekantoren vragen voor een uur werk voor een bepaalde functie in een bepaalde deelmarkt, bijvoorbeeld een administratief medewerker in de deelmarkt 'verzorgen van financiële administratie'. In dit artikel wordt ingegaan op de prijsindexcijfers van accountants per kwartaal die het CBS voor het eerst publiceert.

Een complicerende factor bij het meten van prijzen bij accountants, boekhoudbureaus, belastingconsulenten en administratiekantoren is dat de werkzaamheden van de bedrijven ieder kwartaal van elkaar verschillen. In het eerste en het tweede kwartaal vinden er veel controles van jaarrekeningen plaats, terwijl dit het derde en het vierde kwartaal niet het geval is en meer advieswerk wordt uitgevoerd. De werkzaamheden komen in hetzelfde kwartaal een jaar later wel weer terug. Er is dus een duidelijk seizoenspatroon. De prijzen van de kwartalen kunnen niet zonder meer met elkaar worden vergeleken. Wat het berekenen van een indexcijfer ook lastiger maakt, is dat werkzaamheden die duidelijk van elkaar verschillen, wel ieder kwartaal dezelfde omschrijving krijgen. Daarom wordt in dit artikel ook ingegaan op de manier waarop het CBS met deze factoren omgaat.

2. Twee verschillende prijsindexcijfers per kwartaal

2.1 Kwartaal-op-kwartaalstatistiek

Bij de kwartaal-op-kwartaalstatistiek wordt de prijs, het gerealiseerd uurtarief, van het huidige kwartaal vergeleken met de prijs, het gerealiseerd uurtarief van de dienst met dezelfde omschrijving bij hetzelfde bedrijf, van het vorige kwartaal. Deze statistiek geeft geen goed beeld van de prijsontwikkeling vanwege de verschillende werkzaamheden die in de verschillende kwartalen uitgevoerd worden. Twee verschillende pakketten van diensten worden met elkaar vergeleken, hoewel de omschrijving hetzelfde is.

De berekening van het prijsindexcijfer wordt uitgevoerd voor prijs t ten opzichte van $t-1$. De wegingen van deelmarkten staan vast

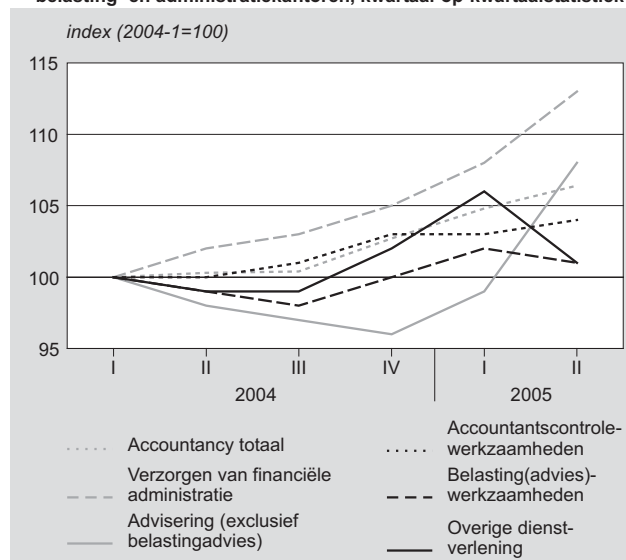
Tabel 1
Wegingen kwartaal-op-kwartaalstatistiek (vaste weging), 2002

	Weging
	%
Accountancy totaal	100
Verzorgen van financiële administratie	33
Advisering (exclusief belastingadvies)	9
Accountantscontrolewerkzaamheden	30
Belasting(advies)werkzaamheden	17
Overige dienstverlening	11

vanaf de basisperiode en blijven vast staan gedurende de looptijd van een statistiek (totdat een basisverlegging plaatsvindt).

In tabel 1 staan de wegingen van de deelmarkten die gebruikt zijn voor de kwartaal-op-kwartaalstatistiek. Deze wegingen zijn afkomstig van de omzetgegevens van de Productiestatistiek van 2002.

1. Prijsindexcijfers kwartaalwaarneming accountants-, boekhoud-, belasting- en administratiekantoren, kwartaal-op-kwartaalstatistiek

Opvallend is het prijsverloop van de deelmarkt overige dienstverlening. Na een stijging tot een met het eerste kwartaal 2005 volgt een daling in het tweede kwartaal 2005. Dit beeld is te zien bij vrijwel alle diensten die onder deze deelmarkt vallen en bij vrijwel alle bedrijven. Het CBS kan hier, in ieder geval op dit moment, geen verklaring voor geven.

2.2 Jaar-op-jaarstatistiek

Bij de jaar-op-jaarstatistiek wordt de prijs, het gerealiseerd uurtarief, van het huidige kwartaal vergeleken met de prijs, het gerealiseerd uurtarief van dezelfde dienst bij hetzelfde bedrijf, van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Het eerste kwartaal 2005 wordt bijvoorbeeld vergeleken met het eerste kwartaal van 2004. Dit is een eerlijke vergelijking van het pakket van diensten, want prijzen van dezelfde diensten worden gemeten.

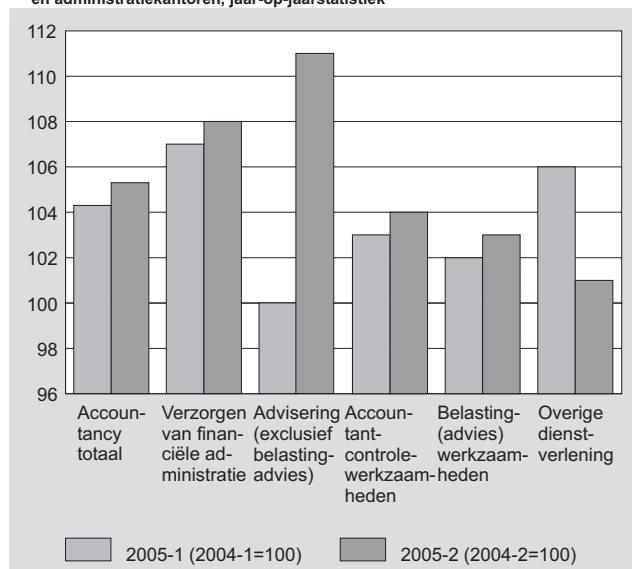
De berekening van het prijsindexcijfer wordt uitgevoerd voor prijs t ten opzichte van $t-4$. De wegingen van deelmarkten verschillen per kwartaal. Accountantscontrolewerkzaamheden hebben bijvoorbeeld in het eerste kwartaal een hogere weging dan Verzorgen van financiële administratie, terwijl dit in de overige drie kwartalen juist andersom is. Wel wordt ieder jaar hetzelfde wegingschema toegepast. Berekening van de wegingen is tot stand gekomen op basis van de omzetgegevens uit de waarneming in combinatie met de gegevens uit de Productie Statistiek. Alle omzetcijfers zijn van het jaar 2002.

In tabel 2 staat de weging voor de jaar-op-jaarstatistiek. In deze tabel is te zien dat de weging voor de deelmarkten Advisering, Belasting(advies)werkzaamheden en Overige dienstverlening in alle kwartalen min of meer hetzelfde is. De verschillen in weging zitten in de deelmarkten Verzorgen van financiële administratie en Accountantscontrolewerkzaamheden.

Tabel 2
Wegingen kwartaalwaarneming jaar-op-jaarstatistiek (wisselende weging), 2002

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	%			
Accountancy totaal	100	100	100	100
Verzorgen van financiële administratie	30	33	37	32
Advisering (exclusief belastingadvies)	9	9	9	9
Accountantscontrole-werkzaamheden	34	31	26	30
Belasting(advies)werkzaamheden	16	16	17	17
Overige dienstverlening	11	11	11	12

2. Prijsindexcijfers kwartaalwaarneming accountants-, boekhoud-, belasting- en administratiekantoren, jaar-op-jaarstatistiek

3. Gebruik van de cijfers

Het indexcijfer uit de kwartaal-op-kwartaalstatistiek moet het CBS samenstellen voor Eurostat om te voldoen aan de STS-verorde-

ning. Aan deze statistiek zitten nadelen. Het CBS adviseert om in plaats van de jaarmutaties van de kwartaal-op-kwartaalstatistiek de cijfers van de jaar-op-jaarstatistiek te gebruiken. Dit is een aparte reeks die uit hetzelfde basismateriaal gemaakt wordt. In het indexcijfer uit de jaar-op-jaarstatistiek wordt per kwartaal eenzelfde dienstenpakket vergeleken.

Naast de statistieken per kwartaal worden door het CBS ook een tweetal statistieken per jaar gepubliceerd.

- Gerealiseerde uurtarieven per jaar
 Bij dit cijfer worden de gerealiseerde uurtarieven per jaar vergeleken met de gerealiseerde uurtarieven per jaar van een jaar eerder
- Standaarduurtarieven per jaar
 Bij dit cijfer worden de standaarduurtarieven van een jaar vergeleken met de standaarduurtarieven van een jaar eerder

Voor de prijsontwikkeling van accountancy geven de gerealiseerde uurtarieven per jaar de beste indicatie, omdat er bijna geen onderhanden werk meer open staat en langlopende werkzaamheden beter kunnen worden meegenomen.

Voor meer informatie over gerealiseerde uurtarieven en standaarduurtarieven per jaar, verwijzen we naar:

- Prijsindexcijfers accountants, boekhoudbureaus, belastingconsulenten en administratiekantoren. Michel van Veen en Judith van der Wenden, 25 augustus 2005, Centraal Bureau voor de Statistiek
- Accountants-, belasting- en administratiekantoren, jaarprijsindex 2002=100, Centraal Bureau voor de Statistiek